

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos gar.
mond-sorért vagy annak
térfigatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beita-
tásnál 30 krajczár bélyeg-
díj fizetendő.

Hamu alatt parázs.

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 7.

(r.) Németország fiatal uralkodója egyre teszi utazásait a földgömb majdnem minden irányában. Nem lehet tudni, hogy ezen utazásnak van-e politikai jelentősége; azonban annyi áll, hogy Vilmos császár minden utazási kedve mellett is valami lappang a hamu alatt.

Azon viszonyból, melylyel az özvegy Viktória angol királynő a német uralkodóházzal évek óta viseltetett, következtetni mertük, hogy ebből végre is Oroszország fogja huzni a hasznát. Az atyai meghagyás, az édesanyai akarat ellenére is sem Frigyes német császár, sem pedig a kancellár politikájába nem szövődött az Angolország iránti rokonszenv. Azonban most, a fiatal uralkodó alig jött haza a szélrózsa távoli irányából, alig jött haza Norvégia legészakibb vidékeiről, utját Angolország felé vette, hogy nagyanyját, az angol királynőt, meglátogassa.

Egy kis kombinációval azt kell sejtünk, hogy e családi látogatásnak fontos értéke van. Az orosz politika, mely a német barátságához szűz jövőt, illetve reményt fűzött, lehet, hogy ez alkalommal kudarcot vall. Azonkívül Anglia foglalhat bármilyen állást jelenleg, azonban az európai érdekek szemmel tartásában áthidalhatatlan ellenszenvet fog érezni Oroszország iránt.

Vilmos utazása sok kombinációra ad ugyan alkalmat, de mégis legvalószínűbb az, hogy őt az európai helyzet teljes kiismerése vezeti. Különben Viktória angol királynő jelenlegi meglátogatását sem értenék meg, mert miért hagyta volna ily későre, miért látszott melőzni őt eddig, ha nem azon okból, hogy általános politikai ismeretét, mit az udvarok magatartásából szerzett, nagynénje intencióival együtt összesítve, érvényesítse a maga előnyére? E késői látogatást nem látjuk eléggé indokoltnak ama körülményben, mi Makenzie orvosi szereplése, vagy pedig Battenberg Sándor házasságára vezet vissza. Minden bizonyynyal magyarázatot leli abban, hogy minden utazási hajlamai mellett is sok olyan tekintetei vannak a fiatal uralkodónak, mik nemcsak nemzete érdekei, de az európai konstellációval is szorosan összefüggnek.

Mielőtt Felső Királyunk és Oroszország mindenhatója Vilmos német császárnál tisztelgésnek, a fiatal uralkodó a tervbe vett program szerint Olaszország, Görögország és és Törökországot is meglátogatja. Ugy látszik, amaz udvariasság mellett, melylyel mint fiatal és új uralkodó, a különféle érdekek megfigyelése mellett tartozik, megvan akarataiban az is, mit csak személyes meggyőződés, közvetlen tapasztalat által szerezhet meg magának.

Vilmos császárt meglehetősen szép intenciók vezetik. Van remény ahhoz, hogy gazdag ismeretei alapján nemzetének örökbecsű szolgálátokat tehesz az európai helyzetre nézve megveti az alapot, mely a jelenleg farkasszemet néző érdekeket kiegyenlítésre juttatja.

Hinnünk kell, hogy az orosz udvar a Vilmos utja felett ürvendeni nem tud. Az eddig

szótt politikának hálói ezuttal foszladozni látszanak annyira, hogy józan felfogással az orosz hetvenkedések a megérdemelt mederbe be is szorulhatnak. Ama világhatalmi állás, melyre I. Katalin cárnő nagyzó lelke, Miklós császár szelleme szerint régóta tör az orosz hatalom, álom marad. Megtestesülése a jelen politikai helyzet szerint olyan akadályokba ütközik, melyeknek csak egyszeri megkísértése is, lehet, hogy leszorítaná az autokrata hatalmat egyszersmindenkorra a cselekvés színteréről.

E csendes elintézés célzó eljárást, vagy pedig a dolgok ilyenféni alapos tájékozását annyira helyesnek találjuk, mint tudnók kárhóztatni azt, ha minden meghányt tekintet nélkül vért kellene ontanunk. Nekünk ugyan egy cseppnyi okunk sincs félni az európai helyzet komoly alakulásától, teljesen egyetértünk e szóban: most vagy soha; mindazonáltal a magasabb nézetek előtt, mik a békés elintézésben közjólétet, európai egyöntetűséget ohajtoznak, mindenkor meghajlunk.

Csaknem minden lapunk tele van rebesgetéssel az orosz mozgalmak felől. Ő komoly akciózt fejt ki úgy beruházásilag, felszerelésileg, mint épen a politikában. Rubelek a Balkánon játszanak, Montenegró, Szerbia, Törökország, Románia csaknem nyög a sok pénz alatt; ámde még célhoz nem vezethetnek. Az orosz elvitathatlanul a közelebbi helyeken, melyek terjeszkedésében mintegy akadályokul szolgálnak, konkluziót iparkodik előidézni. Azonban eddig még intenciója nem sikerült, mert a zavarosban nem halászhatott. E nyugtalan ellenségeskedés, minden józan emberi és társadalmi törvényekkel ellenkező tirannitás ellen szólunk mi is, mert azok, mik régen megtörténtek, most szabályozva vannak; a legnagyobb hatalomnak is meg van jelölve az irány, melyen túl az európai nagyhatalmak beiegyezése nélkül nem léphet.

Azért is az északi hullámok lezajlása és méltányos megszüntése érdekében igen helyeseknek találjuk a fiatal német uralkodó intencióit, melyek ha tényleg nem is akarják ezt mutatni, de mi kombinálván, meglátjuk a hamu alatt a parászt.

A regále-előlegek. Ama visszasságokra való tekintettel, melyek az italmérési jog értékesítése körül észleltettek, mióta a regále állami váltása el van határozva: a kormány tudvalevőleg javaslatot terjesztett a törvényhozás elé, mely szerint a regále-jogosultak — hogy a jognak itt is, ott is lábra kapott elfecsérlése megszűnjék — az államtól kapnak bizonyos előleget, még mielőtt a regále-kárpótlási összeg folyósíthatnák. A javaslat törvénynyé is vált, a nélkül azonban, hogy véget ért volna az italmérési jogok elvesztegetése. A baj különösen nálunk Erdélyben harapódzott el és az idej rossz termés következtében még súlyosodott. Ez okból élénken érzett szükségé vált, hogy a regále-tulajdonosok beigazolt kártérítési igényeik után mihamarabb megkaphassák az előleget. Az előlegek igénybevételének módját szabályozza a pénzügyminiszter egy hirdetménye és körrendelete, melyet e tárgyban legujabban a pénzügyi hatóságokhoz intézett.

SZEMLE.

Az utóbbi 4 héten különös előszeretettel keressük fel Ausztria-Magyarországot az orosz turisták. Hogy ezek nem pusztán egészségi vagy szórakozási célból utaznak, — írják Bécsből — az abból is kitűnik, hogy a közül az 568 orosz tiszt közül, a ki júliusban időlegesen Ausztria-Magyarország területén tartózkodott, 43 alantás és törzstiszt volt, a kik nemcsak Galiczia, Bukovina és Erdély, de a monarchia egyéb tartományai iránt is kiválóan érdeklődtek.

Az angolok egyiptomi fényes győzelme a nap nagy eseménye. A máhdi utódja, a világhódító hős Wad-el-Nyumi, a dervisek vezére, a csataterén lette halálát véres csatában. Nemcsak ő esett el, ott maradtak halva a csataterén vezérei mind s ott maradt majdnem egész serege. Az angolok által vezetett egyiptomi seregek ezzel az évek során át vívott hosszú harc után uraivá lettek Felső-Egyiptomnak mindaddig, míg az afrikai benszültöttek függetlenségét küzdélme a hódító európaiak ellenében új vezért, prófétát, nem talál.

Boulanger a legutóbbi hírek szerint a pótválasztásoknál nem fog fellépni. A Boulanger-pörre vonatkozó okmányokat, melyeket a boulangista Cocarde hozott nyilvánosságra, párisi hír szerint Boulanger számára 15,000 frankért cserélték el az állami főtörvényszéktől.

A Krétából érkezett legutóbbi hírek szerint a helyzet változatlan. A keresztények és muzulmánok között előfordultak ugyan apróbb cselekedetek, de komoly összeütközés nem történt. A „Seignelay” nevű francia hadihajó Kréta felé indulva, f. hó 3-án a navarini kikötőt érintette, a többi hatalmak részéről kiküldött hadihajók a Szuda-öbölbe érkeztek.

Mint Belgrádból jelentik, a szerb hadsereg egy részének mozgósításáról szóló hírek alaptalanok. A mindhárom korosztálybeliek egybehívása csak összeirási szemle céljából történik, hogy a legénységnek korosztály szerint való megkülönböztetését eszközölhessek. Ilyen szemlét a véderőtörvény értelmében minden évben tartanak; az idén kiváló súlyt fektetnek rá és azért a szokottnál korábban rendelték el; ép ily alaptalanok az új útegek beszerzéséről szóló hírek is.

Vilmos német császár Angliában időzik nagyanyjánál, az angol királynőnél. Az ifjú császár lelkes ovációk tárgya. A lapok vezércikkeiben üdvözlők.

Utalva van-e székely népünk a kivándorlásra?

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 5.

(cz.) Romániának a munkás-kézre égető szüksége van. Ő maga meglehetősen gyenge munkásnéppel rendelkezik; azért is utalva van arra, hogy idegen elemmel pótolja a hiányokat.

Innen van, hogy Romániát előzönlötte a magyar, különösen a székely nép, azután pedig a bolgár. E munkás elem tartja Románia mezőgazdaságát és meglehetősen fejlett iparát. Népünk megvonásával lehetne ezért rajta eret vágni, mi előbb-utóbb halálos sebet ejtene a mi kéz alatt haragvó ellenségünkre.

A ki ismeri a romániai helyzetet, meggyőződött már arról, hogy alig van hely Plojestől Galaczig, sőt Törökország felé még beljebb, hol magyarul, háromszéki vagy csiki emberrel ne találkoznánk. Mig székely társaink, kik nagy részben már a szerintük kedvező életfeltételek miatt eloláhosodtak, ellátják Romániát szélteben-hosszában munkás és iparos néppel, addig a bolgár a Duna mentén egész hódítást tett. Az ő mintaszerű kerti gazdaságával csaknem pótolhatatlan. Ime tehát, a helyett, hogy oláh szomszédainkkal szemben vice

versa megérdemelt aknamunkát folytatnánk, nagy lélekkel célhoz segítjük.

De vajjon többelnyit tud-e Románia biztosítani népünknek, mint tudnánk mi? Adhatnánk-e mi is embereinknek annyit, mint épen Románia? Igen, sőt mondhatnám, többet.

A romániai munkás naponta 70—96 krig, legjobban pedig — frankértékben — 1 frt 20 krig mehet. Az az iparos ember: asztalos, műasztalos és esztorgályos, műlakatos, gépész, csizmadia ép úgy élhet itt, mint épen Romániában. A jó munka elkel itt is; kellő figyelemmel, az összehozgorgatott pénzzel az iparszakhoz szükséges jó anyagot úgy meg lehet venni itt, mint Romániában. A mezei nép is megkapja a maga munkáját, ha mindjárt nem is a Székelyföldön, de Magyarországra felé, hol több a napszám, kedvezőbb és tisztább az élet, mint Romániában. Ámde népünk ezek ellenére előzönlí az oláh földet. Azzal argumentál, hogy szaporább a keresete; ha kijön magyar földre, többet tud felmutatni keresményéből, mint ha honn maradt volna. Van némi igaza a népnek, de azt is megmondjuk, hogy miért.

Itthon vagy dolgozik szorgalmasan, vagy nem. Ám idegen földön iparkodik teltetni másokon és munkájában figyelmet tanult, ambíciót mutat. Azért a keresmény is több lehet. Legtöbb helyen iparosaink itthon városban laknak, és mindazt, mit egy héten kerestek, gyakran a hetedik napon vagy egy keresztelezés, vagy nagyozolás, vagy egy kirándulásért feláldozzák, mert hiába, ide való emberrel így megy ez már régen. Az oláh földön, mintegy az ismeretlenek között, inkább öt tisztelgetik, semmint ő mást; aztán inkább is tud összehuzódni ott, természeti hajlamainál fogva inkább tudja fölénységet éreztetni a kevésbé művelt oláh nép felett. A mezei munkás nép többet lát keresményéből. Nem egy eset van arra, hogy elment semmivel és hozott tekintélyes pénzösszeget. Azért van ez, mert az idegen parancs-szó szigorú munkára szólítja, s a ki komolyan dolgozik, az komolyan is nyugszik éjjelen és nem dőszöl. Különben is legtöbbször olyan helyen dolgoznak, hogy alkalmuk sincs pénzüket a pálinkára vagy nem tudom miféle haszontalanságra elkölteni. Ilyen tényezőkre tudom visszavezetni a magyar embernek romániai keresményét és nem ama kedvező feltételnek, melyet igen gyakran népünk a mienk fölé helyez. Lennének valamely embernek élettelényezői, illetve a helyes élethez való intenciói olyanok, mint van legtöbbször idegenek között, minden bizonynyal kedvezőbb jövőre lehetne számítani itt is.

Ha azt tenné népünk, mit a józan élet feltétele parancsol, jobb otthon tudna földünkön teremteni magának, mint bárhol. Mert tudni kell, hogy Magyarországra nem épen a tenyérnyi Székelyföldből áll. Lám, a nagy magyar alföld felé kevés a munkás s e miatt jóval több a napszám, mint Romániában. És a jelenlegi viszonyok az oda juthatásra reményen felül kedveznek, mivel a zonatarifa beálltával olcsóbban mehet a magyar alföldre, Budapestre, mint épen Bukarest, Galacz stb. városokba. Baross közlekedésügyi miniszter a munkás-osztálynak igen megkönnyítette utazhatását. Hogy Romániába vagy az amerikai, kaliforniai helyekre ne menjenek országunkból, két forintért a vasuton most elviszik az ország egyik feléből a másikig. Ez olcsó utazhatás mellett oda mehet, a hol több a napszám, kedvezőbb az életfeltétel.

Elismertem, hogy a nagy magyarországi munkások, iparosok jobban vannak, mint Romániában, ha egyesektől el is kell tekintenünk, — mert némelyik elzúllott itt, csaknem semmi, olyan, mint ama rossz gyermek, kit idegen intézetbe azért vittek, hogy távol az otthonától, hol a bizalmaskodás, elkényeztetés elrontotta, megjavuljon az idegenek között és jobban tanuljon. Azért is nincs oka népünknek elhagyni hazáját; nem ösztönzik a nyomott viszonyok arra, hogy idegen legyen az idegenek között. Irányuljon az élni való munkás kék a nagy Magyarország felé, mert ott jobb az élet, tisztességesebb az eltartás, élelem, több a napszám, kevesebb lehet oda jutni.

Mi a mellett vagyunk, hogy a társadalmi akció mellett maga a kormány is mindent meg fog tenni,

hogy népünknek mentől kedvezőbb életviszonyokat biztosíts. Maga a székely-kitelepítés is ezt bizonyítja, mi jóllehet még érik, de közeli időn érvényesülni fog. Minden bizonynyal gondoskodni fog ez intézmény arról is, hogy a Székelyföldön munkásirodák állíttassanak fel, hol a nagyobb birtokosok tömegesen találjanak munkáskészre. Ez iroda aztán tudja megadni a felvilágosítást a munkások száma, használhatósága, a néppel szemben az ellátás és díj felől.

Egyedül az ilyen eljárás tudná népünk elől elzárni Romániát, mely nekünk századok óta statisztikailag úgy, mint fejlődésileg annyi kárt okozott. Az lenne legfőbb ohajtásunk, hogy tudnánk népünknek annyi jövőt biztosítani, a mennyit a jogos igények megkövetelnek, hogy aztán azokkal, kik még a mainál kedvezőbb körülmények között is elhagyják földünket, bánhatnánk úgy el, mint a mely apa az elzúllott, romlott, tékozló fiúnak ajtót nyit, egyszersmindenkorra kitelepíti az ősi territoriumról.

Ismeretes előttünk az állam és társadalom czélba vett nagylelkűsége, de addig bátran elmondhatjuk, hogy magyar népünk s legkivált székely társainak nincs okuk a kivándorlásra, mivel itt is meg lehet élni úgy, mint ellenségünk földjén, Romániában.

A háromszéki vasut.

A kereskedelemügyi miniszteriumban múlt hó 14-én tartott minisztertanács a zernesti—brassó—sepsiszentgyörgy—kézdivásárhelyi vasutvonal engedélyezési feltételeit végleg megállapította. A kereskedelemügyi miniszter erre vonatkozólag gr. Nemes János és érdektársainak, az engedélyeseknek t. i., megküldötte a vasut megépítésének elősegítése és biztosítása érdekében az állam részéről nyújtható hozzájárulás, segély és egyéb támogatás mérvét s módozatait illető rendeletét. A rendelet így hangzik:

Méltóságos hidvégi gróf Nemes János urnak és érdektársainak, mint a Zernestől Brassóig, Brassótól Sepsiszentgyörgyön át Kézdi-Vásárhelyig s Brassótól Hosszúfalug vezetendő h. é. vasut tervezőinek.

A Méltóságod és érdektársai által tervezett helyi érdekű vasutvonalak engedélyezési feltételeinek megállapítása tárgyában a vezetésem alatt álló miniszteriumban folyó évi május hó 29-én s folytatólag 31-én megtartott értekezletről felvett s az engedélyokmány tervezetével együtt további használatra másolatban ide zárt jegyzőkönyv szerint létrejött megállapodásokat, illetve javaslatokat helybenhagyandóknak találván, a minisztertanács folyó hó 14-én tartott üléséből nyert felhatalmazás alapján a vasut megépítésének elősegítése és biztosítása érdekében az állam részéről nyújtható hozzájárulás, segély és egyéb támogatás mérvét s módozatait egyuttal a következőkben állapítom meg, u. m.:

1. A posta szállításának az engedély egész tartamán át ingyen leendő teljesítése ellenében 1888. évi november hó 18-án 30,777. sz. a. Háromszékvármegye közönségéhez intézett s Méltóságod és érdektársai előtt is ismert rendeletem szerint a brassó—sepsiszentgyörgy—kézdivásárhelyi vonal után az 1888. évi IV. t. cz. 4. §-a alapján 50 év tartamára 12,000 frt évjáradéki összeggel kiállításba helyezett hozzájáruláson felül további posta hozzájárulásként ugyancsak az 1888. évi IV. t. cz. 4. §-a alapján a brassó—zernesti és brassó—hosszúfalusi vonalak után a postának az engedély egész tartamán át ingyen leendő szállítása ellenében ötven év tartamára 5600 frt évjáradéki összeget biztosítok és pedig azon további kikötéssel, hogy a posta-hozzájárulás czimén ekként a tervezett összes vonalak után a biztosított s az illető vonalak megnyitása, illetve a postaszállítás tényleges megkezdése napjától kezdve fizetendő 17.600 (tizenhét ezer hatszáz) forintnyi évjáradéki összegnek 5 $\frac{1}{2}$ % alapul vétele mellett megfelelő 32,000 frtnyi tőkeösszeg fejében ugyanoly névérték erejéig törzsrészesvények lesznek az állam tulajdonába átadandók.

A posta-hozzájárulás, illetve a postaszállítás részletes feltételeinek az 1888. évi IV. t. cz. 4. §-ának b) pontja alapján rendeletileg leendő külön megállapítását és szabályozását fentartva, világosan kikötöm, hogy Méltóságod és érdektársai 1887. évi július hó 20-án kelt s hozzáam aug. 9-én beérkezett kérvényükben kifejezett ajánlatukhoz képest bőtelesek lesznek a mozgópostakocsikat s egyéb postai szállításra használt vasuti kocsikat a brassó—hosszúfalusi gőzmozdonyú közúti vasut

közvetítésével e m. kir. államvasutak brassói városi postahivataláig s viszont a postaszállítás czimén jelen rendeletben megállapított fentebbi hozzájárulás fejében elszállítani.

2. Az 1888. évi IV. t. cz. 7 ik §-a alapján az előző pontban idézett rendeletem szerint kiállításba helyezett 100,000 frtnyi külön állami segélyt a Brassóvármegye területére eső vonalrészek után támasztott igény figyelembevételével 18.200 frttal s illetőleg, miután a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur, mint a zernesti állami erdőségek kezelője, a brassó—zernesti vonal építési költségeihez a Méltóságod és érdektársai által igényelt 100,000 forint helyett csak 50,000 frttal hajlandó hozzájárulni, az ilyéként keletkező 50,000 frtnyi hiány pótlásául még 50,000 frttal emelem fel, kikötve, hogy ekként összesen 168,200 (egyszázhatvan nyolcezer kétszáz) forinttal biztosított s 1890. évtől kezdve 10 év alatt 16,820 (tizenhat ezer nyolcszázhusz) forintot egyenlő évi részletben s mindenkor az illető évi államköltségvetési törvény hatálya léptét követő 50 nap alatt fizetendő külön állami segély fejében ugyanoly névértékű összeg erejéig törzsrészesvények lesznek az állam tulajdonába átadandók, fentartván egyébként részemről, hogy a mennyiben megfelelő összegek rendelkezésemre állanak, a szóban forgó segélyösszeget részben vagy egészben tíz évnél korábban is folyósíthassam.

3. A brassó—zernesti vonal építési költségeihez a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur, az állami erdőségek érdekeltsége czimén törzsrészesvények jegyzése, illetve átengedése ellenében 50,000 frt hozzájárulást biztosított. Utasítom Méltóságodat és érdektársait, hogy ezen hozzájárulás további részletes módozatainak megállapítása iránt közvetlenül a földmívelésügyi m. kir. miniszter urhoz folyamodjanak.

4. Méltányolva Méltóságod és érdektársai azon kérelmét, hogy tervezett vasutjukon az élő állatok szállítása megfelelő díjtételek alkalmazása mellett a közúti verseny ellenében lehetőleg biztosítsassék, az engedély-okmány tervezet 12 ik §-át a következő határozmányiul rendelem kiegészítettetni:

„Az élő állatokra nézve a m. kir. államvasutak vonalain fennálló viteldíjak és díjszabási határozmányok nyernekek ugyan a helyi érdekű vasuton is alkalmazást, a mennyiben azonban a helyi érdekű vasut az élő állatok szállítása tekintetében a m. kir. államvasutakon fennállóknál magasabb díjtételeket kívánna alkalmazni s az alkalmazandó díjtételek iránt a m. kir. államvasutakkal egyetértésre nem juthatna, a szállítási díjtételeket a kereskedelemügyi m. kir. miniszter dönt, mely határozatnak a helyi érdekű vasut magát alávetni köteles.”

5. A tervezett vasutvonalak forgalmának fejlesztését és jövedelmezőségét lehetőleg biztosítandó, az üzletkezelési szerződés keretében felvétetni fogom, hogy: „A brassó—zernesti és brassó—sepsiszentgyörgy—kézdivásárhelyi vonalak egymásközi, de a közbeeső rövid m. kir. államvasuti vonal által megszakított forgalmában kétszeres kezelési illeték nem lesz beszedendő, hogy továbbá a brassó—zernesti vonalnak a m. kir. államvasutak nyílt vonalába való beágazási pontjától a brassói állomásig terjedő m. kir. államvasuti vonalrészén a kétszeres kezelési illeték beszedése szintén mellőzendő, s végül, hogy a helyi érdekű vasut által közösen használandó ezen vonalrészén a m. kir. államvasutak javára csak a tényleges hossz után esedékes helyi érdekű vasuti díjtételek szedendők be.”

6. A fennebbi 1. és 2. pont szerint biztosított állami hozzájárulásból, illetve segélyből a Háromszékvármegye területére eső 57.4 km. hosszú vonalrészre 269,240 frtnyi tőkeösszeg esvén, tekintettel arra, hogy Háromszékvármegye közönsége a területére eső vonalrész építési költségeihez azon feltételt alatt biztosított törzsrészesvények átvétele ellenében kilométerenkint 9600 frtnyi s így egészben 551,040 frtnyi hozzájárulást, hogy ezen hozzájárulásba az állam részéről nyújtandó postahozzájárulás és külön segély összege beszámítás-sék, annál fogva az utóbb említett 551,040 frtnyi maximális vármegyei hozzájárulásból a fennebb számjelzett 269,240 frtnyi állami hozzájárulást, illetve segélyt levonva, Háromszékvármegye hozzájárulását 281,800 frttal állapítom meg s erről a nevezett vármegye közönségét egyben értesítem.

Attérve ezek után a pénzbeszerzés kérdése, a fennebbiek szerint biztosított állami hozzájárulások és segély, ugyisint az érdekeltektől vármegyéktől, városoktól s helyi érdekeltségtől által már jogerejüleg megszavazott hozzájárulások számbavételével konstátálhatom, hogy az engedélyezési tárgyalás során 3.200,000 frttal megállapított tényleges építési és berendezési tőkének 1.120,000 frtot tevő s törzsrészesvények útján beszerzendő 35%-a fedezve s illetve biztosítva van.

Az 1.120,000 frtnyi törzsrészesvénytőke fedezete ugyanis a következőleg alakul:

a) a fenti 1. pont biztosított 17,600 frtnyi évjáradéki hozzájárulás tőkésítve 320,000 frt, b) a

fenti 2. pont szerint biztosított külön állami segély 168,200 frt, c) az erdőkinestár hozzájárulása a fenti 3. pont szerint 50,000 frt, d) helyi érdekeltiség hozzájárulása 70,030 frt, e) Brassó vármegye hozzájárulása 150,000 frt, f) Brassó sz. kir. város hozzájárulása 80,000 frt, g) Háromszékvármegye hozzájárulása a fenti 6. pont szerint 281,800 frt, összes fedezet 1.120.000 forint.

A tényleges építési és berendezési fennmaradó 65%-a, vagyis 2,080,000 frt, elsőbbségi részvények kibocsátása útján levén fedezendő, ezen címletekre nézve 5% osztalék alapul vétele mellett a kibocsátási árfolyamot ezennel 72%-ban állapítottam meg.

Minthogy a fentiek szerint a tervezett vasutak megépítésének feltételei minden irányban megállapítva s előkészítve vannak s ezen feltételek alapján a vasutvonalak engedélyezésére a miniszter-tanácsból már felhatalmazást is nyertem; anélkül fogva felhívom Máltóságodat és érdektársait, miszerint jelen rendeletem keltétől számított 30 nap alatt véglegesen nyilatkozzanak az iránt, vajjon hajlandók, illetve képesek-e a tervezett vasut megépítését az engedélyezési tárgyalás során, s illetőleg a fentiek szerint megállapított feltételek s kilitátsba helyezett állami hozzájárulás s segély alapján tényleg eszközölni s ennek biztosításánál további felhívásomra az engedélyezési tárgyalás alkalmával kikötött 150,000 frtnyi engedélyezési biztosítékot letenni?

Budapest, 1889. évi július 20-án.

Baross, s. k.

Különfélék.

— **Választás.** A helybeli r. k. egyházközség f. hó 5-én tartott általános hitközségi gyűlésén a státusgyűlési képviselők választását megejtendő nagygyűlésre a kantai egyházközség részéről képvisezőnek Jakabos Agoston gondnok választatott meg.

— **A kézdi-orbai esperesi kerület részéről** a státusgyűlési képviselők f. hó 10-én fognak megválasztatni. Elnök lesz főt. és mélt. Bálint László ker. főesperes ur. A gyűlés városunkban, a helybeli gymnasium nagytermében fog megtartatni.

— **A megyénkben elhatalmasodott marha-szájfájás** elragadott az emberekre is. Az esztelneki havasokon levő két juhászszal, illetve báccsal, az az eset történt, hogy a szájfájásban levő birkák tejéből ettek s mindkettő megkapta a bajt. Szájuk kibehzott, nyelvük és a légző cső kidagadott. E mellett a láb erősségét annyira elvesztette, az izmok úgy meggyengültek, hogy a járást lehetlenné tették. A mint látszik, e baj ragadós és átmehet az emberekre is, s mintegy utalva vagyunk a jelen körülmények között a figyelmes tartózkodásra.

— **A marhaszaj- és körümfájás** nem az általános közfoglalmat zavarta meg piacunkon, hanem csak a baromvásárt.

— **Csapdába került.** Kézdi-Szentlélekről a napokban kísérték a kézdijárású szolgabírószálg elé a nem régiben történt kiskászoni tüzesetnek az okozóját. Kanabé Antal ígért Medvés István tizenhárom éves fiúnak öt krajczárt, ha meggyújtja egyik csütr, minden bizonynyal annak a csütrét, kire Kanabé haragudott. A fiu csakugyan meg is tette az említett pénzért. Mindkettő csapdába került. At vannak adva az ügyesség kezébe.

— **Ugy hírlík városunkban,** hogy Gyulafalván, hol mintegy hét-nyolczszáz munkás dolgozik, verkedést csináltak a munkások. Hogy mi volt az oka, azt nem lehet tudni; azonban, a mint hallszik, erősen folyt a dolog.

— **Kirándulás.** A kovásznai kaszinó, saját könyvtára javára, Kovásznán folyó hó 18-án d. u. 3 órákor az István-téren zártkörű kirándulást rendez.

— Az „E. M. K. E.” 1889. évi szeptember hó 3-án Szamos-Ujvárt tartandó közgyűlésének programja: 1. Találkozás a Budapest és Brassó felől jövő vendégeknek a kolozsvári indóháznál reggeli 6 órákor. Reggelizés. A szamosujvári szállásjegyek szétosztása az e célból előre utazott rendezők által. 2. Indulás Szamos-Ujvárra a szamosvölgyi vasut személyvonatán 7 óra 25 perczkor. 3. Megérkezés Szamos-Ujvárra 9 óra 30 perczkor. Fogadtatás az indulóháznál az E. M. K. E. Szamos-Ujvár városi választmánya által. 4. Bevonulás a főterre. Fogadtatás Szamos-Ujvár sz. kir. város polgármestere által. Elszállásolás. 5. Gyülekezés a város háza elé d. e. 11 óráig. 6. Az „E. M. K. E.” lobogójának felszentelése délelőtt 11-től délután 1 óráig. 7. Közgyűlés az ev. ref. templomban 1—2 óráig. 8. Társas-ebéd a Népkerben 2—4 óráig. 9. A város és nevezetességeinek megtekintése. 10. Táncvígálm a városi vigadóban. Kezdeté 8 óra-

kor. 11. A Budapest és Brassó felől jött vendégek visszatérése Kolozsvárra szeptember 4-én reggeli 2 órákor a szamosvölgyi vasut e célra rendezett külön vonatán.

— **A zsidó mint Nimród.** Köztudomásu dolog, hogy a kézdi járásban elszaporodott medvék, az erdei legelőn levő marha-állományt miképen tizedelik. A legközelebbi időben is egyik kézdivásárhelyi szeszgyárosnak két marháját pusztították el. A tulajdonos a szeszgyárában alkalmazott izraelita szeszfőzővel a medvék üldözésére men-vén, a lemhényi erdő egyik sűrűjében, közel az elhullott marhákhoz, állást foglaltak, várva a zsák-mányra jövő medvék megérkezését. Az est beálltával Ábrahám fia bizonyos nyugtalanságot érzett, de restelte urának bevallani; azonban a mikép a sötétség nagyodott, a zsidó atyánkfia nyugtalansága is azon mértékben fokozódott, végre így szólt: „Thekhintheses ór! En nadjon jól thudokh, hodj a maczkhók csak nappal járnakh, gyűjék haza.” Ebben a pillanatban bizonyos csörtetesszerű hang üt meg fülét, mire a világ, vagy jobban mondva az erdő, egyet fordult vele, nagyfoku infajdalomról kezdett panaszkodni, mit valószínűleg a bátorságnak az inakba való gyors átköltözése okozott. Az átkozott csörtetés nem szűnt meg, sőt mind jobban és közelebb hallatszott, ugyannyira, hogy már most fejszédülés és fülzúgásról panaszkodott, míg végre tökéletes „inaszakadt” lett, s szeszgyárostól 50 lépésre lefeküdt egy fa alá, „mert ezt a bethegségeth kúrúsztevény sem állná khi”. Egy másodperc múlva a szeszgyáros fegyvere eldőrdült, mire a földön fekvő Nimród mellett egy óriási fekete tömeg előre nyomulva, feje fölött oly borzasztó hangot hallatott, hogy az erdő visszhangzott bele. A szeszfőző izraelita és Nimród egy személyben elkezdett imádkozni: „Adonai Elohe, Zebaoth! Khinek khimondhatlan neve szenthelthessék meg, khi gyámolithasz engem minden szökségemben, szabadíts meg engem a rogodozó állathokthól.” Ezen könyörgés alatt az egyszövű fegyver meg lett töltve, de mily nagy volt a szeszgyáros meglepetése, midőn a cserfa északi oldalán saját meddő bivalát ismerte fel, a mint a könyörgő szesz-főző nyakát nyalogatta!

— **Új könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben újabban megjelentek: Falusi Könyvtár. 34—36. füzet. 34. füzet. „A gyümölcs értékesítése.” Gyakorlati útmutatás, miként kell az érett gyümölcsessel bánni, a gyümölcsöt aszalni, gyümölcsbort csinálni és a gyümölcsöt sokféle módon értékesíteni. A legjobb aszaló s több gép rajzával. Irta Gyürky Antal. Ára füzve 50 kr. — 35. füzet. „Az előrehaladt borkezelés és pincze-gazdászati ismertetése” és gyakorlati útmutatás a szüretelés, mustkezelés, a homoki borok tökéletesítése, a pincze berendezése, borászati eszközök használata és a pinczeben előforduló minden teendők nézve. Bortermelő, borkezelők és pinczemeszterek számára. Irta Gyürky Antal. Ára füzve 50 kr. — 36. füzet. „A szántás és vetésről.” Irta Réti József. 25 ábrával. Ára füzve 50 kr.

CSARNOK.

A mint történni szokott.

(Novella.)

Irta: Zernyei.

(Vége.)

Özveg Berkőziné még mindig hajthatatlan volt. Hogy miért volt ez így, könnyen megérthető a szép és deli özveg lángoló szerelmében, ki egész erőből szeretete Alánt. Az eddig híven szeretett Alán csakhamar kegyvesztett lett. Mindennap számíthatott arra, hogy urnője minden meleg vonzama mellett is a sértett szerelem és megbántott birvágy nemsokára kellemetlen véget ér. Megelőzendő e dolgot, egy napon az özveg elé lépve, így szólott:

— Asszonyom! Engedje meg, hogy nyolcz évi ittlet után vegyek búcsut. Érzem már, hogy helyzetem türehtelen.

— Ön volt minden örömem és boldogságom — mondja Berkőziné. — Ime, már elhagy, visszaél kitar kebelemmel, mely önt mindig mélyén hordozta. Azonban nyolcz napi időt kérek a búcsuig, hogy kedves leányomnak teremtem meg ama boldogságot, melyet most ön lerontott nekem.

— Asszonyom, kegyed téved. Én nem tagadom, szeretem önt. Hiszen annyi önfeláldozó bensőség és ragaszkodás után nem is találnék mást. Amde tudja be ezt, asszonyom, a részvételnél, melylyel kezdtében a családi tragédiában megszántam, és ama halálnak, minővel nekem legjobb jöltevémmel szemben viseltetni kell; tehát ne a lángoló érzetnek, mi jutalmaz, büntet, alkot és megsemmisít, mit úgy neveznek: szerelem. Azért is kimondom azt, mit kegyed régen rejteget, asszonyom: én Melindát szeretem. Ha enyém nem lehet, én sem

a kegyedé, szép asszony, sem az életé nem lesznek, mert nála nélkül üres az élet, egy kopár vadon lesz nekem ...

— Vagy most hazudik, uram, vagy akkor hazudott, midőn karjaiba huliva, szívem szívéhez tapadt. Oh, Alán! minő lehet az a férfiszív, melyben az anyának kell küzdeni leányával, mely a vérség tisztos távolát összetéveszteni tudja az élvek pillanatnyi hevével! Én mindig szerettem, s adott szavához hiven, hűségét elvárni jogom van. Hiszen nézzen vissza, Alán! Annyi boldogság beszél a multban, midőn szerető karokkal átölelve egymás lelkét, szerelmünk egy jobb jövőt ígért. A leány anyjával szerelni versenyre nem kelhet; azért leányom öné nem lehet.

— Érttem, asszonyom; azouban hiszem, hogy kegyed is majd meg fog érteni.

— Alán itt marad; karjaimból csupán a halál veheti ki. Leányunkat pedig egy hét múlva Zernyei orvosnak adjuk, kit több idő óta ismervén, jó vőnek tartok.

— Parancsa szerint legyen, asszonyom!

* * *

A gazdag Berkőziné mindent megtett az esküvő fényéért. A hagyományos főnemési szokások a legünnepeltebb kifejezést nyertek. Így nem lehet bámulni, ha a vidéken e momentum a legnagyobb mozgalmat keltette.

A megsértett özveg várva várta leányának férjhezmenetelét, úgy gondolván, hogy ezzel Alánt, szerelmének tárgyát, ismét magához kapcsolja.

Berkőziné a menyegző előtti napon leányának szobájába lépett.

— Édes Melindám, neked holnap oltárhoz kell menned; a derék Zernyei orvosnak neje leszel. Lám, mint jó anya, gondoskodtam neked szerető férjéről, ki elég erős lesz, irántad mindig lovagias lenni.

— Köszönöm, jó anyám, áldozó készségedet; azonban ha Zernyei adott szava és hűségében jövőre nézve is oly állandó lesz, mint volt neked annyi éven át mint legmeghittebb házi orvosod, én valóban az elhatározásom szerint igen jól választottam.

— Fogadd, ime, anyai csókomat ... Te asszony leszel.

A menyegzőre minden készen volt. A vidékről igen intelligens közönség gyűlt össze. Mindenütt megvolt az általános jó hangulat, egyedül Melinda részéről nem, ki halálsáppadt arczára még látszatból sem birt egy parányi mosolyt erőszakolni.

Megjelent a falu lelkésze is. Magatartásán meg látszott a kétkedés. Valóban nem volt tisztában a helyzettel. Még mindig eszében volt a könnyező Melinda, ki korán reggel szokása ellenére fölke-reste őt, egy levelet adott kezébe és elbucoszott.

Az esküvőre készen volt a nagy gyülekezet. Még csak Melinda hiányzott, kit öltözésszobájából régen vártak már. Végre is a lelkész kérésére utána mentek, hogy a templom előtt várja a nép és siessen a menyegzőre. Azonban a szoba türes volt. Minden a szokásos rendben volt hagyva, egyedül arczképe volt szétépve s elhelyezve az íróasztalon.

Csakhamar nyilvánossá lett a titok. Keresték mindenütt, de sehol nem volt.

A lelkész, látván a helyzet komolyságát, a meghagyás szerinti óra után átadta özveg Berkőzinének a levelet, melyet Melinda hagyott a reggeli órákban neki.

Berkőziné lázasan nyult a levél után. Mindent attól várt; hitte, hogy leánya él, csupán elbujdosott, de örökre megbocsát neki s akarattal teljesít, csakhogy e levél szerint valahogy nyomára jöhes-sen. Szóval, megbánni látszott mindent, kész volt lemondani imádott szerelméről, csakhogy egyetlen leányát boldoggá tegye.

Azonban a levél mást tartalmazott:

„Körülményeink úgy hozták magunkkal, hogy én kitérjek. Célunk egy volt, jó anyám ... En versenyre nem kelhettem, azért a legjobb részt választám. Alán szeretett ugyan, de előbb szeretett tégedet; Zernyeiné sem lehettem, mert neki ép annyi joga van hozzád a multakért, mint volt Alánnak, ki ellenfele elől kitérve, velem alussza most a halálban az együttlét álmait.”

E levélre félholtan rogyott össze Berkőziné, ki most vette észre először leányának rejtegetett titkát, mi szívének vétkes vágyaiból kelve, az ártatlannak halálát okozta.

Állapotából a legszomorubb hír költötte fel. Ugyanis hírlí hozták, hogy a közeli erdő fenyőinek árnyai alatt, azon helyen, hol a hullámokból megmentve volt, Alánnal a szép Melinda halva fekszik. A kétségbeesett anya jajgatva szaladt a végzetes helyre, hol valóban megértett mindent; megértette azokat, kik szerették ugyan egymást, de a vérség köteléke miatt, melylyel az anya leányával szemben van, egymáséi nem lehetnek.

A gazdag Berkőziné kezeit döröelve, örületen rohant a hullámok felé, hova nyilgyorsasággal levetvén magát, sirját lelta azon helyen, hol egyetlen leánya mentő kezekre talált. Összefolyt felette

a viznek habja, mint lelke felett a vétkek hulláma, s miként emitt rászakadt az ár, úgy az örvényben halált lelt özvegy Berkőziné, ki csak annyi emléket hagyott maga után, hogy élt és meghalt.

A gazdag Berkői-várhoz e dráma fűződik. Romjai még most is állanak. A szép kertek, hol egykor a legillatosabb virágok fejedeztek, most bozóttal vannak benőve s a szakadozó falak felett baglyok huhognak, félelmesen sohajtoznak a mellette elfolyó hullámok felé, melyekről az arra járó nép még ma is annyi félelmet tud elbeszélni.

Nyilvános köszönet.

A Kézdi-Vásárhelytől időző tanuló-ifjúság által július hó 28-án rendezett mulatságon felülfizettek: Ambrus Albertné 50 kr. Baka Albert, Balázs István 20—20 kr. Baló László 1 frt. Balogh Gyula 40 kr. Özv. Beczman Ferencné 25 kr. Benkő Béla 20 kr. Benkő Gyula 40 kr. Berenczei Alajos, Bertalan Albert 20—20 kr. Boda Gergely 40 kr. Barcsa Miklós, Császár Lukács 20—20 kr. K. Császár József 1 frt. Császár Pál 40 kr. Csomortáni Gaudenz 1 frt 20 kr. Czecz Márton 30 kr. Czimbalmos Ferenc 35 kr. Dávid Antal 50 kr. Dávid Gyula 30 kr. Dávid János 20 kr. Demeter Róbert 1 frt. Ifj. Dézsi Bálint, Dézsi Ferenc 40—40 kr. Elekcs Béla 1 frt. Erdélyi Károly 1 frt 80 kr. Fejér János 25 kr. Fischman Márton 50 kr. Gálfi Ernőné 20 kr. Borberek Gyilgyén Arpád 1 frt 20 kr. Három gyermek 30 kr. Hendrea György, Herman Ireneus 20—20 kr. Idinger Józsefné 40 kr. Jakab Karola 1 frt 20 kr. Ny. Jancsó Géza 1 frt. Jancsó Géza (gyógysz.) 40 kr. Jancsó Gyula 20 kr. Jancsó István 50 kr. Jancsó István, Jancsó József 20—20 kr. Jancsó Ferenc 40 kr. Id. Jancsó Mózes 30 kr. Jancsó Mózesné 20 kr. János Gyula 40 kr. Kakutsi Adam, Kállai Sándor, Kiss Mózes 20—20 kr. Kovács Imre, Kovács Károly (ker.) 50—50 kr. Kovács Ferencné 1 frt. Kovács László (hadnagy) 50 kr. Kovács Sándor 20 kr. Kreniczky Károlyné 30 kr. Kupán Balázs, Landt Józsefné, Makkai Dániel 50—50 kr. Mágori Sámuel 20 kr. Mihucz György 50 kr. Molnár Ferencné 25 kr. Molnár Kálmán 58 kr. Nagy Dénes 50 kr. Nagy Károly, Nagy Lajos 1—1 frt. Nagy László 20 kr. Nagy József 50 kr. Nagy József, Nagy E. Pál 20—20 kr. N. N., N. N. 50—50 kr. N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N. 20—20 kr. Pap Andrásné 10 kr. Pap Nina 50 kr. Pásztohi Tibor, Piblinger X., Pollák Anguszta 1—1 frt. Pál Venczel, Policzer Rudolf 20—20 kr. Prohászka György 60 kr. Özv. Szabó Elekné 20 kr. Szabó Mózesné 1 frt 20 kr. Sándor Kálmán 1 frt. Száva Dávid 50 kr. Báro Szentker-

eszty Stephanie 2 frt. Báro Szentkereszty Irén 1 frt. Dr. Szentpéteri Bálint 50 kr. Székely Katica, Székely Málna 60—60 kr. Dr. Szini Gyula 1 frt. Dr. Sinkovics Aurél 40 kr. Szöcs Bálintné 30 kr. Szöcs Dániel (örnagy) 50 kr. Id. Szöcs János (keresk.) 1 frt. Szöcs József, Szöcs Mihály, Szöcs Róza 20—20 kr. Szöcs Sámuel 10 kr. Id. Szöcs János 50 kr. Tóth Géza, Tóth Gyula, id. Tóth István, ifj. Tóth István, Török Bálint 1—1 frt. Török Mari (Szöcs Károlyné) 20 kr. Ifj. Török Samu 75 kr. Vertán Katinka, Vertán Endre 1—1 frt. Ifj. Velreiter Jánosné 20 kr. Zsigmond Gergely 30 kr. Vajna Dénes 1 frt. Vajna Mari, X+y, X+y=z, X-y, X-y=g, X-y+z 20—20 kr. Végül köszönetünket fejezzük ki tekintetes Kö- lönte Községi urnak azon szíveségeért, hogy a nyári szinkört és az „Unió-kert” helyiségét díj- talanul rendelkezésünkre bocsátani szíveskedett. Kézdi-Vásárhelytől, 1889. augusztus 2-án.

Dézi Pál,
alelnök.

Tóth József,
ellenőr.

Nagy István,
pénztáros.

Szerkesztői izenet.

A jelen lapszám „Nyilvános köszönet”-éhez. A hely- szüke miatt egyedül a felülfizetéseket közöljük. K. E. urnak Aradon. A levelet elvárjuk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.

FISCHER GYÖZŐ

városligeti testgyógyászati és hidegvizgyógy- intézete Budapesten, Hermina-ut 1525.

(ezelőtt Dr. F i s c h e r f-éle vizgyógyintézet.)

Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett hely- len fekszik. Berendezése első rangú, a lakások- ról, kényelemről, szórakozásokról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógy- intézetben gyógyítanak mindentéle izületi és csontbaj, gyulladások, ficamodások, törések, izü- let-merevülés, zsugorodás, csontgöbösödés, a térd és láb sokféle elferdülése, hátgerinc- görbülések, tyukmell, ferdénnyak, vele- született ficamodás. A végtagok vizsértágulása, vastagodása. — A hátgerinczsorva- dás (tabes dorsalis) Charkotnak, a hírneves pá- risi tanárnak, legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezeltek.

A hidegvizgyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő betegek felvétetik. A betegek

benlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.

Hozzám intézett írásbeli felhívások ajánlva kül- dendők.

BOR-ÁRULÁS

nagyban és kicsinyben
100 literen felüli mennyiségben.

Vizhez való jó asztali bor 12—14 frt.
Medgyesi ó-bor 22 „
1882-beli fehér bor 26 „
Villányi vörös bor 34 „
1885-beli finom muskotály 45 „

Literes üvegekben is a fenti borok a leg- jutányosabb ártért árultatnak

Papp Ferencné.

Brassó,

2—10 nagy-utca 504. ház-szám.

Egy jegyzői irodában alkalmazásban volt s némi gyakorlattal bíró fiatal ember az ozsdolai körjegyzői irodában alkal- mazást nyerhet.

Jó tanács

aranyat ér! E szavak igazságát kü- lö- nösen betegségek esetében lehet megis- meri és ez okból jönnék Richter kiadó intézetéhez a legszívvelősebb köszö- nőt „A betegbarát” című, rajzokkal ellátott kis könyv elküldéséért. Mint a szerencsésen meggyógyultak hozzá- nyomtatott értesítési bizonyíték, a benne foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hűszíves tapasztalat eredményei vannak letéve megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is sven- vedjen. Ki e hecses könyvet megszerezni óhajtja az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy beteg- barátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1889. augusztus hó 1-től.

Állo m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Állo m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.12	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)				(ind.)	11.39	12.09
Botfalva	4.54	7.07		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.13	1.27
Földvár	5.20	7.28			(ind.)	1.51	1.47
Mogyorós	5.37	7.44		Nagy-Enyed		2.18	2.08
Apáca	5.57	7.58		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk. ind.)	3.04	2.43
Apáca	6.15	8.00			(ind.)	3.14	2.53
Köpecz	6.35	8.30		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	3.51	3.24
Ágostonfalva	6.43	8.36			(ind.)	4.01	3.26
Alsó-Rákos	7.02	8.52			(érk. ind.)	5.56	5.08
Homoród	7.31	9.12		Kolozsvár (vendéglő)	(ind.)	6.45	6.37
Kacsa	7.51	9.25			(érk. ind.)	11.04	11.04
Erked	8.14	9.45		Nagy-Várad (vendéglő)			8.42
Bene	8.38	10.00			(ind.)	11.19	11.19
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	9.09	10.24			(érk. ind.)	6.30	7.40
	9.33	10.39		Budapest			1.55
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	9.43	10.46				
Medgyes	(ind.)	11.04	11.47				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 1 óra 55 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva	indul reggel 6.45	Székely-Udvarhely	indul este 6.00
Székely-Keresztur	7.28	Bögöz	6.33
Nagy-Galambfalva	8.18	Nagy-Galambfalva	7.09
Bögöz	8.40	Székely-Keresztur	7.46
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 9.12	Héjasfalva	érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytől.